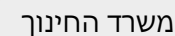
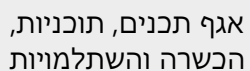

ציר: מעורבות, שותפות ואחריות

התפתחות אישית ומעורבות

חברתית

יחידת שיעורי חינוך לכיתה י' לפתיחת הנושא

"יסוד האושר הוא: אהבת האמת בשכל, אהבת היושר בחיים, אהבת היופי ברגש, אהבת הטוב במעשה"
הרב קוק

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

1. ציר מהלך

שיעור 1

שיעור 2

שיעור 3

2. חומרי עזר

מיומנויות

ערכים

פרקטיקות

חומרי הוראה

מקורות

בין תחומי

נתונים

מבוא למורה

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

3.

ציר: מעורבות שותפות ואחריות
יחידת שיעור חינוך לכיתה י'

נושא היחידה : התכנית להתפתחות אישית
ומעורבות חברתית
פתיחת התכנית

ערכים

- כבוד האדם והמשפחה
- צדק חברתי וערכות הדדיות

מיומנויות

תוך אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית
בין אישיות: מודעות חברתית, התנהלות חברתית

ידע

יחידה זו עוסקת בהכנה לתוכנית "התפתחות אישית ומעורבות חברתית". ביחידה נברר את הכוחות ואת החזקות של התלמידים, נערוך בירור ערכי וניצור מוטיבציה לקראת מעורבות בקהילה.

היחידה מחולקת ל-3 שיעורים:

שיעור 1 - יש לי חלום

שיעור 2 - מעורבות חברתית: המקום שלי להשפעה

שיעור 3 - אני ואתה נשנה את העולם, בירור ערכי

4.

מטרות ושיקולים לבחירה

מטרת היחידה - להכין את התלמידים להתנסות המעשית בתוכנית "התפתחות אישית ומעורבות חברתית". ביחידה זו, המיקוד הוא בהכנה אישית, בזיהוי כוחות וביצירת מוטיבציה. ביחידה הבאה נעסוק בהכרת הקהילה ומקומות ההתנסות.

פרקטיקות

1. פיתוח נקודות מבט מגוונות
2. הכרת השונה
3. עידוד מעורבות חברתית

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

יש לי חלום

שיעור 1

תקציר: התוכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית מיועדת להוביל תהליכים של למידה משמעותית, להעצים את הלומד ולקדם מעורבות חברתית ואזרחית. בפתיחת התוכנית, נדון עם התלמידים בנושא כוחות פנימיים, חזקות וחולשות, ונציב נקודת פתיחה להתפתחות אישית שממנה ובעזרתה יוכלו לצמוח.

פתיחה

המנחה יקרין את הסרטון "[ללא ידיים ורגליים וללא דאגות](#)".

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

סבב פתיחה

המנחה יבקש מכל אחד להגיד משפט אחד בעקבות הצפייה בסרטון.

המנחה ישאל:

מה היא מוטיבציה בעיניכם?

כיצד "משיגים" מוטיבציה?

מה מניע אתכם?

מיומנויות תוך אישיות:

מודעות עצמית, הכוונה עצמית

מיומנות קוגניטיבית:

חשיבה יצירתית

כבוד האדם

צדק חברתי וערכות הדדיות

פיתוח נקודות מבט מגוונות

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

יש לי חלום

שיעור 1

1. המנחה יחלק לכל משתתף דף חלק ויבקש לצייר

מצד אחד של הדף את שתי כפות הידיים שלו

ומהצד השני ענן.

1. המנחה יבקש מכל המשתתפים לכתוב בתוך הענן שציירו:

שאיפה או חלום שהם מתכוונים להגשים.

3. לאחר שכולם יכתבו, המנחה יבקש להפוך את הדף ולכתוב בתוך הציור של היד החזקה של כל אחד:

כוחות שעומדים לרשותי כדי להגשים את החלום שכתבתי.

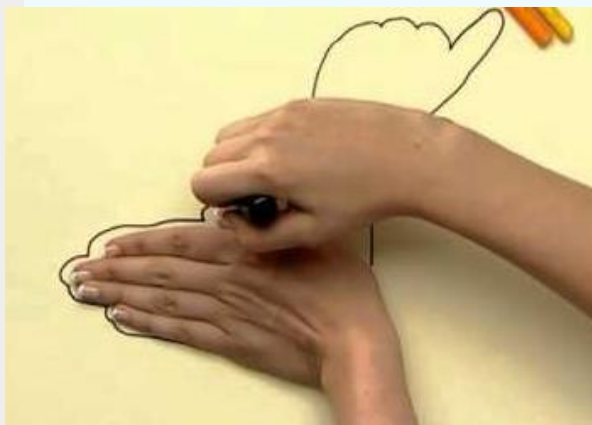
למנחה, מצורף שקף המתאר חזקות אפשריות. אפשר להקרין בפני התלמידים כדי להמשיג ולהרחיב את תפיסת החזקות שלהם.

4. המנחה יבקש לכתוב בתוך ציור היד השנייה:

אילו חולשות אתם מזהים בעצמכם בדרך להגשמת החלום?

שאלות לדיון

- איך הרגשתם בעת מילוי המשימה?
- מה היה קל לכם יותר – לכתוב חזקות או חולשות או לחשוב על חלום?
- האם משהו רוצה לשתף בחלום שכתב?
- האם החלומות שכתבתם ברי מימוש? פרטו.
- איך אתם מרגישים כשאתם לא מצליחים לממש שאיפה או חלום?
- מה הגורמים המניעים אתכם? מה מספק לכם מוטיבציה לעשייה?

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

דוגמות לחוזקות

משחק

מנהיגות

סקרנות

טוב לב

יצירתיות

מדעים

חשיבה
לוגית

בישול
ואפייה

הקשבה

ספורט

עזרה
לזולת

נחישות

יזמות

חשבון

ביקורתיות

ארגון

ריכוז

אחריות

עצמאות

טיפול
בבעלי
חיים

אינטואיציה

אומנות

מיקוד

הדרכה

אסרטיביות

מסתדר
בכל מצב

לומד
עצמאי

ראייה
מרחבית

חוכמה

רעיונות

ניקיון

הצבת
מטרות

ידע
עולם

שפות

חברות

מוזיקה

ניווט

נדיבות

כושר
הסתגלות

סקרנות

יושרה

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

יש לי חלום

שיעור 1

הייתה לנו קבוצה,
אבל לא היה לנו מגרש.

סיכום

התפתחות אישית של כל אחד מכם היא נקודת המוצא לתוכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית. הכוחות המניעים אתכם והחולשות שבכם יניעו את המעורבות הקהילתית שתתנסו בה. עשייה התואמת את אישיותכם ואת המוטיבציה הפנימית שלכם תעורר בכם כוחות לביצועה בצורה המשמעותית ביותר.

המנחה יקרין את הסרטון [כדורגל על המים](#).

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

שאלות לסיכום

- כל אחד ישיב לעצמו: באילו דברים ארצה להתפתח ולהתחזק במהלך התוכנית? כיצד אוכל לעשות זאת?
- באיזו מידה החזקות שבכם יכולות להשלים חולשות של אחרים בקבוצה?
- המנחה יזמין את המעוניינים לשתף במחשבות אישיות בעקבות הפעילות.

סרטונים נוספים בנושא התפתחות אישית בהקשר של נתינה ושל תרומה:

1. [חמישה דברים שהיו צריכים ללמד אותנו, אבל לא לימדו](#)

2. [על אושר ועל עזרה זולת](#)

מיומנויות תוך אישיות: מודעות

עצמית, הכוונה עצמית

מיומנויות קוגניטיביות: חשיבה

ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות

שפתית

מיומנות בין אישית: התנהלות

חברתית

כבוד האדם והמשפחה,

צדק חברתי וערכות הדדיות

ביצועי הבנה

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

מעורבות חברתית - המקום שלי להשפעה

שיעור 2

תקציר

בפעילות זו נבחן היבטים שונים של מעורבות חברתית ונסייע למשתתפים להגדיר את עמדתם בנוגע להיבטים אלו ואת מידת מעורבותם בחברה. המטרה היא לקיים בירור ערכי ולעורר מוטיבציה לשם קידום ההתפתחות האישית וההתנסות במעורבות חברתית.

פתיחה

המנחה יקרין סרטון על נתינה בשרשרת ויערוך דיון קצר לפתיחה.

שאלות לדיון

- איזה חלק בסרטון הכי אהבתם? מדוע?
- האם כל המעשים המוצגים בסרטון נחשבים "מעורבות"? פרטו.

למנחה

כל המעשים בסרטון (ובסרטונים נוספים בעלי מסר דומה) מעידים על ערנות של אחד לצורך של אחר, ללא כוונת רווח אישי. חשוב לציין שלא תמיד הנתינה היא לחלש או לנזקק, אלא כל אחד יכול להיות בצד הנותן ובצד המקבל. זו התפיסה שבבסיס התוכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית.

פתיחה

גוף - מהלך

סיכום

מיומנויות תוך אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית

מיומנויות קוגניטיביות: חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות שפתית

מיומנות בין אישית: התנהלות חברתית

כבוד האדם והמשפחה, צדק חברתי וערכות הדדיות

ביצועי הבנה

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

מעורבות חברתית – המקום שלי להשפיע

שיעור 2

סרטונים נוספים על נתינה בשרשרת:

<https://www.youtube.com/watch?v=PqCuLPrlECk>

<https://www.youtube.com/watch?v=24rrM-LHk5U>

<https://www.youtube.com/watch?v=mBW8qbGHVo0>

<https://www.youtube.com/watch?v=ELQg-cJn8KQ>

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

מיומנויות תוך אישיות: מודעות

עצמית, הכוונה עצמית

מיומנויות קוגניטיביות: חשיבה

ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות

שפתית

מיומנות בין אישית: התנהלות

חברתית

כבוד האדם והמשפחה,

צדק חברתי וערכות הדדיות

ביצועי הבנה

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

מעורבות חברתית – המקום שלי להשפעה

שיעור 2

מהלך הפעילות

המנחה יחלק את המשתתפים לקבוצות בנות ארבעה חברים. כל קבוצה תקבל דף ובו מצבים חברתיים שונים. על חברי הקבוצה לנסות להחליט מהי התגובה הנכונה לדעתם בכל אחד מהמצבים.

במליאה

- המנחה יבקש מכל קבוצה להציג את המצבים שדנה בהם ולהתייחס בקצרה למצבים שהתעוררה מחלוקת בנוגע לתגובה הראויה להם.

שאלות לדיון

- לדעתכם, האם מצבים אלו מתארים מעורבות חברתית? הסבירו.
- האם במצבים דומים אתם נוהגים להגיב בדרך שאותה ציינתם כרצויה? נמקו (חשוב להתייחס לפער בין הראוי בעינינו לבין העשייה שלנו בפועל).
- האם התערבות לטובת מישהו מוכר נחשבת למעורבות חברתית? הסבירו.
- לדעתכם, מהי ערנות? האם היא נחשבת למעורבות חברתית?
- מעורבות חברתית כוללת רצף תגובות – מערנות ורגישות חברתית ועד עשייה למען האחר. האם אתם מסכימים עם הגדרה זו? נמקו.
- היכן הייתם ממקמים את עצמכם על רצף זה שבין ערנות ורגישות לעשייה? הדגימו.

פתיחה

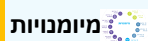
גוף – מהלך

סיכום

מיומנויות תוך אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית

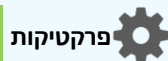
מיומנויות קוגניטיביות: חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות שפתית

מיומנות בין אישית: התנהלות חברתית

כבוד האדם והמשפחה, צדק חברתי וערכות הדדיות

ביצועי הבנה

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

מעורבות חברתית – המקום שלי להשפעה

שיעור 2

סיכום

בפעילות זו בחנו מצבים חברתיים שונים והבהרנו את המושג "מעורבות חברתית". גילינו שכל אחד יכול להשפיע ושמעורבות גדולה מתחילה בדברים קטנים.

המנחה יקרין את הסרטון "[תמורה למעשה טוב](#)" ויערוך דיון לסיכום.

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

שאלות לדיון

- התוכנית נקראת "התפתחות אישית ומעורבות חברתית", האם לדעתכם שני המושגים סותרים או משלימים זה את זה? הסבירו.
- האם למדתם על עצמכם או על חבריכם משהו חדש במהלך הפעילות?
- כיצד תיישמו את התפיסה שלכם בנוגע למעורבות חברתית בחיי היומיום ובהתנסות המעשית?

מיומנויות תוך אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית

מיומנויות קוגניטיביות: חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות שפתית

מיומנות בין אישית: התנהלות חברתית

כבוד האדם והמשפחה, צדק חברתי וערכות הדדיות

שיח ערכי על בסיס טקסט עידוד מעורבות חברתית

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

אני ואתה נשנה את העולם – בירור ערכי

שיעור 3

תקציר: בשיעור זה נעסוק בערכים המניעים למעורבות חברתית, נבהיר את הרצף שבין אי מעורבות למעורבות גבוהה, נעורר במשתתפים מוטיבציה למעורבות בקהילה המתבססת על אמונה שיש ביכולתם לגרום לשינוי בחברה ונברר כיצד ערכים אישיים מניעים לפעולה.

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

פתיחה

המנחה יקרין את הסרטון:

[אות המתנדב – יובל פלג 2018.](#)

שאלה לדיון בעקבות הסרטון

אילו ערכים מניעים את הנער המופיע בסרטון לעשייה חברתית?

מיומנויות תוך אישיות: מודעות

עצמית, הכוונה עצמית

מיומנויות קוגניטיביות: חשיבה

ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות

שפתית

מיומנות בין אישית: התנהלות

חברתית

כבוד האדם והמשפחה,

צדק חברתי וערכות הדדית

ביצועי הבנה

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

אני ואתה נשנה את העולם – בירור ערכי

שיעור 3

מהלך הפעילות

שלב א' – במליאה

1. המנחה יתלה על קירות החדר בריסטולים [שעליהם מילות שירים](#) ובריסטול נוסף ריק. יש ליצור מרווח בין הבריסטולים.
2. המשתתפים יעברו בין הבריסטולים, יקראו את הכתוב ויעמדו ליד שיר שמילותיו מבטאות את דרך מעורבותם בחברה. בזמן הסבב, רצוי להשמיע את השירים.
3. משתתפים שאינם מזדהים עם שום שיר יעמדו ליד הבריסטול הריק.

שלב ב' – קבוצתי

- המשתתפים ישבו בקבוצות על פי השירים שבחרו.
- כל משתתף יספר לחברי הקבוצה מדוע בחר בשיר.
- כל קבוצה תתכונן להציג בפני המליאה את דרך המעורבות החברתית המתבטאת בשיר ואת דעת הקבוצה בנושא.

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

במליאה

כל קבוצה תציג את השיר שבחרה ואת עיקרי הדיון הקבוצתי.

שאלות לדיון

- אילו ערכים עולים בשירים השונים?
- מה כל אחד מכם מרוויח או מפסיד מהעמדה שבה נקט?
- מה יחס החברה ל"יושבים על הגדר"? מה יחסה לאלה שרוצים לשנות את העולם? מה יחסה לאלה ש"שוכבים על הגב"? (הערצה, חושבים שהם פראיירים, מבינים אותם, כועסים עליהם)
- לאיזו קבוצה מקבוצות אלו אתם שייכים? לאיזו קבוצה הייתם רוצים להשתייך? הסבירו.

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

אני ואתה נשנה את העולם –
בירור ערכי

שיעור 3

שירי מעורבות

יושב על הגדר

(מילים: אריק איינשטיין, לחן: שלום חנוך)
יושב על הגדר, רגל פה רגל שם, יושב על
הגדר, בסדר עם כולם...

קליפ
מילים

אני ואתה נשנה את העולם

(מילים: אריק איינשטיין, לחן: מיקי גבריאלוב)
אני ואתה נשנה את העולם.
אני ואתה, אז יבואו כבר כולם...

קליפ
מילים

לתת

(מילים: חמוטל בן-זאב, לחן: בועז שרעבי)
לתת את הנשמה ואת הלב,
לתת כשאתה אוהב.
עוד תלמד לתת...

קליפ
מילים

אני שוכב לי על הגב

(מילים: יעקב רוטבליט, לחן: אריאל זילבר)
אני שוכב לי על הגב מביט אל התקרה,
רואה כיצד חולפים ימיי...

קליפ
מילים

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

אני ואתה נשנה את העולם –
בירור ערכי

שיעור 3

שירי מעורבות

אחרי ככלות הקול והתמונה
(מילים: יענקלה רוטבליט, לחן: יזהר
אשדות)
מתי בפעם האחרונה
עשית משהו בשביל משהו..

קליפ
מילים

דווקא אני

(מילים: דנה שץ לחן: דני רייכנטל)
אם משהו יזוז פה זה יתחיל אצלי
אם משהו ישתנה פה זה יקרה בגללי...

קליפ
מילים

פשוט אנשים

(מילים ולחן: אודי דמארי ביצוע: אברהם פריד)
כל העולם מתקיים ונושם ועומד
רק בזכות אנשים כה תמימים

קליפ
מילים

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

תיק תכניות לימודים - יחידות הוראה

אני ואתה נשנה את העולם –
בירור ערכי

שיעור 3

סיכום

בפעילות זו הבהרנו את הערכים העומדים בבסיס התוכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית וגיבשנו עמדה אישית בנוגע לערכים אלו. בירור ערכי אישי יסייע בהגברת המוטיבציה להתנסות במעורבות ובפיתוחו האישי של כל תלמיד.

לסיכום

המנחה יקרין את השיר: "[כלום לא עצוב](#)" בקליפ שערכה תלמידת בית הספר תלמה ילין ב-
[2019](#).

שאלות לדיון

1. איזה קטע בשיר נגע לליבכם? מדוע?
2. בשיר מוצג ניגוד חריף בין אדישות למעורבות. מהי עמדתכם בנושא? האם אתם מזדהים עם אלו המודעים לבעיות ולסוגיות בחברה או עם אלו המעדיפים לעצום עיניים?
3. כיצד עמדתכם מתבטאת בחיי היומיום שלכם? שתפו.
4. האם שמעתם במהלך הפעילות טיעונים או נימוקים שלא חשבתם עליהם קודם? פרטו.

פתיחה

גוף – מהלך

סיכום

כלום לא
עצוב

מיומנויות תוך אישיות: מודעות עצמית, הכוונה עצמית

מיומנויות קוגניטיביות: חשיבה ביקורתית, חשיבה יצירתית, אוריינות שפתית

מיומנות בין אישית: התנהלות חברתית

כבוד האדם והמשפחה, צדק חברתי וערכות הדדיות מחויבות לערכי מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית

עידוד מעורבות חברתית

